

Landskap: Söder Upptecknare: Piiljof Persson, Jonstorps
 Härad: Lundby Berättare: " "
 Socken: Jonstorps Berättarens yrke: f.d. handlare
 Uppteckningsår: 1954 Född år 1884 i Jonstorps

Hemmetts prydnader. s. 1-3.

Lut 49.

L U N D .

HEMMETS PRYDANDE.

- 1) Lövning. Lövade man i hemmet vid vissa tillfällen? I så fall vilka? Vad lövade man med? Hur placerades lövruskorna? Om öppen spis fanns, brukade man då löva den? I så fall när?
- 2) Golvet. Brukade man i Eder hemtrakt strö golvet vid vissa tillfällen? I så fall när och med vad? Halm, ene, sand, löv eller annat? Varför gjorde man det? Beskriv sedan så ingående som möjligt? Finns det någon i Eder trakt som ännu vid något tillfälle beströr golvet? Hur ofta skurades golvet? Vad för slags mattor användes? Användes mattor dagligen eller endast vid vissa högtider? I så fall vilka?
- 3) Väggprydader. Hur pryddes väggarna? Om man satte upp bonader, hade man dessa uppe året runt eller endast vid vissa högtider? När ungefärligt började man tapetsera rummen? Hur sågo dessa första tapeter ut? När började man i Eder hemtrakt pryda väggarna med tavlor? Vad föreställde dessa första tavlor och var inköptes de?
- 4) Bords- och skåpprydader. Hade man dukar på bordet till vardags eller endast vid vissa högtider? I så fall vilka? Använde man olika slags dukar vid olika högtider? I så fall beskriv dessa, färg, mönster, etc. Hade man prydader på skåpen? Beskriv dessa i så fall. Hur pryddes bordet vid de olika årshögtiderna, jul, midsommar, påsk och pingst? Prydde man bordet på särskilt sätt vid familjefester såsom bröllop, barndop, begravning, födelse- eller namnsdag? Beskriv detta i så fall så ingående som möjligt.
- 5) Spisar. Vad använde man för slags spis i de olika rummen, öppen spis, sättugn, kamin eller annat? Beskriv dessa så noggrant som möjligt.
- 6) Belysning. Beskriv vilka olika slags belysningsanordningar man hade innan elektriskt ljus infördes.
- 7) Blommor. Hade man avskurna blommor i vasar? Om inte, när började man sätta in sådana? Hade man krukblommor i fönstren? I så fall vilka sorter? Hur fick man sticklingar? Ansågs det t.ex. särskilt tursamt om man stal dem?
- 8) Andra prydader. Känner Ni till några andra prydader i hemmet, t.ex. halmkronor vid jul eller vid andra högtider etc. Beskriv i så fall dessa så ingående som möjligt. Beträffande ovanstående frågor, skulle vi vara mycket tacksamma om vi kunde få samtliga besvarade med utgångspunkt från ett bestämt hem, t. ex. Edert föräldra- morföräldra- eller farföräldrahem, eller något annat, som Ni väl känner. Det vore också bra om Ni hade möjlighet att redogöra för de ändringar, som beträffande ovanstående företagits i ifrågavarande hem.

1. Fler många hembande girkörlanger som prydnad vid
trädgårdarna. Det var ofta väster från trädgården
som kom till användning då södera etud
till att fö, sbr. östiden. När det var kvarn fick
kvarnen på denna även en utrymning. Pyren
var en väst som fick fjärrt vid många tillfällen.
2. Min hemtrakt utvändes det myckrade golvet
med viften sand, även utvändes fönstrakat en lit.
Då det ej fanns mattor fick dessa fås ting fjärrt
göra i mattornas ställe. Enruset spridde i fjärrt
tillsvidt en beträfflig doft. Golvet sopades och skru-
nades varannan vecka och sen pålades mysand
och myft en lit. Senare tid har detta borts upp-
tritt sedan främmande böja användas. Södera
mattor användes dagligen.
3. Sommar vrin fid vore väggarna vitalkade.
På 1850-talet började tapeter ersätta de kalkade
väggarna. Då det många sverfer av tapeter kan jag
- 4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Lsf. 49

knappar bestriva dessa. (priset på därför tapeter var endast fem öre per mille). Oftast sätter flera läger tapeter i förspå varandra — detta var fallet när de bleva rättliga. Ofta pryddes väggarna med varjehanda tavlor, familjeporträtt och även religiösa motiv, även omrav sinn körts på marknader. Tungafamiljen - Ochär II - var en allmänt äggnprydning.

4. Då det vanligaste i herrnen förs förmådet att fåd linredskar på bordet. Söndagelag förra vaxdukan oft fölgo. De bästa dukarna användes vid alla händelser, vid bjudningar i herrnen, barnlös och begravnings och även bröllop. Alltid var det prydnader på chäpser och dessa bestod oftast av blumvaser med s. h. evighetsblommor uti cornkunkedstö är eftersär. Ett par posturinband fullbordade utstyrsseln.

5. I dagligvarvnet förra på många ställen en s. h. utläggare som eldades från haket innan med ved. Enhet.

läggare bestod av tre givna järnplattor, cirka en aln breda och något högre. Optast avu på dessa invigdes religiösa märtor. Jag har mig haft ett med P: t Gärards strid med draken.

Eftersom dessa garrla utriktas ha frölingen dessa plattor gått till charkhandlare ty sällan ses idag. Oppercpå fanns endast i huket.

6. Behjuringen bestod förr om att man lät fram
larrper. Surrar i cellulofef intill jufugen
från Amerika - belö vacker Water Withe.

7. Blommor fanns det i alla hem. Till sändagen
insatte blommor som prydnader i vaser och
blommor har det använts i alla tider. Blomkree-
ker i fönstren är även ett ganska oft-
betraktat användes myrten och "pelargurier"
(Pelargurier), bloddroppar (Treckia). Sticklin-
gan av berrikräcker fick en och annan och be-
kanta. Sticklingen lagos ofta ty dö var det hättre
fän mell stenn.